

вимогами варіативності та часткової значущості. в історії науки і освіти конкретне уявлення про методику постійно змінюється, зберігається лише образно-змістовий інваріант, яким є підстави вважати сукупність методичних ідей, ціннісних настанов, що забезпечують певну організацію масової діяльності, знімають конкуренцію індивідуальних взірців, дозволяють розмістити у певному порядку і системі предметний матеріал, надають можливість описати і класифікувати засоби і прийоми професійної діяльності, дозволяють аргументувати і обґрунтувати послідовність навчального матеріалу, опис і класифікації способів діяльності. Зміна одних методик іншими тісно пов'язана із проблемою якості освіти, яка і являє собою критерій їхньої доцільності, сучасності, інноваційності.

Список використаних джерел

1. Кісіль М. В. Оцінка якості вищої освіти / Н. М. Кісіль // Вища освіта України. – 2005. – № 4. – С. 82-87.
2. Розин В. М. Философия образования : Учебное пособие / В. М. Розин, С. К. Булдаков. – Кострома : Изд-во КГУ им. Н. А. Некрасова, 2009. – 284 с.

Косенчук Ю.Г.,

аспірантка Київського університету імені Бориса Грінченка

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ В ФІНЛЯНДСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ЗМІН

Нині світ живе в умовах швидкоплинних змін. Освіта є визначальним фактором його поступу. Розбудова Нової української школи зумовлює вивчення зарубіжного досвіду інноваційних змін. Успішна шкільна реформа потребує нового професіоналізму, в якому робота вчителів базується на науковому спрямуванні, орієнтованій на результати, управлінні даними та колективній

роботі, зосередженій на глобалізації, локалізації, персоналізації та навчальних нормах для професіоналів шкільної освіти на все життя.

Вивчення професійного розвитку фінських вчителів присвячені наукові розвідки сучасних зарубіжних експертів: Krokfors et in. (2015), Niemi (2014), Ahtee, Lavonen, & Pehkonen (2007), Hämäläinen, & Kangasniemi (2015), Hargreaves, Halász, & Pont (2008), Jyrhämä & Maaranen (2012), Livingston & Shiach (2010), Oikkonen et al. (2007), Rajakaltio (2014) та Salminen & Annevirta (2016).

Скандинавська соціально зорієнтованість характеризує різні аспекти професійної підготовки вчителя. Ретроспективний огляд освітніх реформ (1963–1970), свідчить про соціальну зумовленість освітніх змін, приведення системи шкільної освіти до рівня країн Північної Європи.

Провідним напрямком професійної підготовки вчителів є навчання на основі досліджень, удосконалення методів дослідження та щоденної практики викладання. Тому навчальна програма для вчителів поєднує основи мислення та набір освітніх технологій для побудови більш спеціальних методів навчання. Перш за все, фінські студенти можуть не лише теоретично розвиватися, а й проводити навчальну практику, та пропонувати інноваційні та складні дослідження. По-друге, практика в школі є ключовою частиною університетської підготовки майбутніх учителів у Фінляндії. З огляду на це, важливо згадати ключові елементи фінської освіти вчителів. Вони повинні зрозуміти теоретичну основу нового дослідження, щоб насправді використовувати його в класі. Дослідницьке ставлення до повсякденної педагогічної діяльності вчителів пов'язане з відкритістю та активними методами навчання вчителів. Крім того, викладачі несуть відповідальність за викладений матеріал [5, с.117].

Вивчення першоджерел: Меморандум Консультативного комітету з професійного розвитку освітян пропонує виклики та методи розвитку вчителя

на найближчі роки [2]. Основною метою цього документа є забезпечення постійної та систематичної підтримки професійного розвитку вчителів. Крім того, Фінська національна рада з питань освіти (FNBE) сформулювала основні цінності професійного розвитку вчителів. У документі згадується про здатність ефективно вчитися та удосконалювати майбутнє освіти. Фінляндія звертає увагу на перехід від навчальної діяльності до довгострокових проєктів, що сприяють сталому розвитку. FNBE наголошує на цілісності підготовки вчителів з точки зору оцінювання, створення нових знань та поступового розвитку здібностей вчителя [4].

Більшість університетів Фінляндії мають освітні центри підготовки вчителів. Головною метою цих центрів є покращення критичного мислення вчителів щодо своєї роботи. Ще однією метою вчителя є створення невеликого дослідницького проєкту для отримання нових здібностей. В цілому, навчання може покращити власний професійний розвиток, добробут вчителів та мати позитивний вплив на навчання та мотивацію учнів. Орієнтація вчителів на дослідження та підвищення обізнаності щодо досліджень удосконалюють освіту. Тому сучасні та вдосконалені знання вчителів та вчителів-предметників можна вдосконалити за допомогою професійної підготовки.

У навчальній програмі базової освіти 2000 р. (Закон 1998 р. Про базову освіту) спочатку були введені принципи, цінності та концепції викладання, а потім цілі та зміст, що стосуються конкретних предметів. [7, с.271] Основна частина курсу знайомить з факторами, які регулюють базову освіту та створюють «готовність до викладання». [7, с.168] У ньому також згадуються основні принципи освіти, такі як її цінності, філософія навчання, середовище навчання, культура, методи навчання та методи роботи [6, с. 391].

У 2010 р. Європейська Комісія опублікувала документ, який містив пропозиції для вчителів, зосереджуючи увагу на співпраці між європейськими країнами. Цей посібник містить деякі поради щодо вступних курсів для

вчителів-початківців. Перший етап передбачає підготовку вчителів під час початкової підготовки вчителів, де ті, хто хоче стати вчителем, отримають базові знання та вміння. Другий етап - це перший крок для вчителів. Це перший рік, який суперечить реальності викладання. Цей етап зазвичай називають «індукційним етапом [1, с. 3].

Крім того, в основній частині навчальної програми в 2010 році були переосмислені не лише методи навчання, а й методи роботи. Це особливо видно з визначення «загальної підтримки освіти та освіти з особливими потребами», яке було змінено на «підтримка освіти та навчання» у Законі про базову освіту (642/2010). Тому в ній пояснюється, що підтримка повинна використовуватися як загальна підтримка (підтримка першого рівня), посилена підтримка (підтримка другого рівня) або спеціальна підтримка (підтримка третього рівня) на практиці у школах відповідно до потреб учнів [6, с. 391].

Національна навчальна програма базової освіти 2014 року наголошує на тісній співпраці між працівниками школи та іншими дорослими, яка вимагає планування, впровадження мультидисциплінарних моделей, підтримки та оцінки. Співпраця з іншими школами допомагає учням переходити від початкової школи до базової школи. З метою забезпечення навчального шляху учнів базові школи співпрацюють з дошкільнятами, середніми та професійними школами. Початкові школи співпрацюють з бібліотеками, молодіжними та спортивними центрами, компаніями, організаціями та музеями.

Варто зауважити, що фінські вчителі є справжніми лідерами, оскільки вони пишуть власні курси під координацією та прийняттям місцевих органів управління освітою. Тому вчителі є авторами необхідних пропозицій та положень, які допомагають студентам досягти успіху. За даними Sahlberg, в контексті шкільної автономії існують чотири основні причини впровадження підзвітності вчителів у школах. Перш за все, освітня політика Фінляндії сприяє творчому навчанню, щоб персоналізувати навчання учнів у школі. Це робиться

для підвищення здібностей та навичок учнів, а не для дотримання стандартів навчання. По-друге, слід зазначити, що шкільна практика вчителів та роздуми щодо викладання повинні включати навчальну програму, викладання та навчання. По-третє, у Фінляндії суспільство визнає, що успіх учнів залежить від їх школи. Це не має нічого спільного із зовнішнім оцінюванням чи тестуванням. Викладачі несуть відповідальність за оцінку та успішність учнів. Нездорові змагання між школами не підтримують навчання учнів; це змушує школи встановлювати правила вузької навчальної програми та тестового навчання. З іншого боку, фінські школи використовують стратегії оцінювання учнів, засновані на принципах безлічі доказів, де результати тестів є лише частиною цілого [5, с. 123].

Наприкінці відзначимо, що Фінляндська Республіка встановлює стандарти, до яких можуть прагнути інші країни. Немає сумнівів, що фінські вчителі дотримуються однакових цінностей з точки зору освітнього бачення, і вони працюють разом, щоб налаштувати свою роботу. Як результат, фінські вчителі навчають вдумливих громадян світу, які зможуть подолати перешкоди сучасного світу.

Список використаних джерел

1. European Commission (2010). Developing Coherent and System-wide Induction Programmes for Beginning Teachers: A Handbook for Policymakers. EC Staff Working Document SEC (2010) 538 final. Brussels: Directorate-General for Education and Culture.
2. Hämäläinen, K., Hämäläinen, K., & Kangasniemi, J. (Eds.) (2015). Paths to Continuing Professional Development: The Challenges and Future of State-Funded Professional Development of Education Personnel. The Memorandum of the Advisory Board for Professional Development of Education [in Finnish; Abstract in English]. Publications of Ministry of Education and Culture 2015:10. Helsinki, Finland.

3. Jyrhämä, R., & Maaranen, K. (2012). Research-Orientation in a Teacher's Work. In: H. Niemi, A. Toom, & A. Kallioniemi (Eds.), *Miracle of Education: The Principles and Practices of Teaching and Learning in Finnish Schools* (pp. 97–112). Rotterdam: Sense Publishers.
4. Rajakaltio, H. (2014). *Towards Renewing School: The Action Model of the School Development – Integrating In-Service-Training and the Development Process*. Reports and 2014:9.
5. Sahlberg, P. (2015). *Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland*. New York: Columbia University.
6. Salminen, J., & Annevirta, T. (2016). Curriculum and Teachers' Pedagogical Thinking When Planning for Teaching. *European Journal of Curriculum Studies*, 3(1), pp. 387–406.
7. Vitikka, E. (2009). Opetussuunnitelman mallin jäsenys. Sisältö ja pedagogiikkakokonaisuuden rakentajana [Structuring Curriculum Design: Content and Pedagogy Constructing the Whole]. Helsingin yliopisto. Väitöskirja. Helsinki: Suomen kasvatustieteellinen seuran.

Лілік О.О.,

*докторка педагогічних наук, доцентка кафедри
української мови і літератури Національного
університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка*

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВОГО СТОРІТЕЛІНГУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

В умовах пандемії спостерігається активне розроблення нових методів і технологій навчання, а також оновлення традиційних із урахуванням процесів тотальної комп'ютеризації та інформатизації. Це стосується зокрема і системи